

1 de Maig, festa o reivindicació?

Albert Lladó, albert@edicat.cat

Estem tan acostumats a alguns drets que considerem fonamentals, com la jornada de vuit hores diàries, el descans setmanal o les vacances pagades que ja no recordem que són conquestes dels obrers i que no sempre ha estat així. Ara que s'acosta el dia 1 de Maig, Dia Internacional dels Treballadors, hem volgut saber quins són els orígens d'aquesta celebració i què significa simbòlicament.

Els treballadors de la Revolució Industrial

En plena Revolució Industrial, el lloc de treball de la majoria de persones es va desplaçar cap a les fàbriques de les ciutats. Tot i que al camp les condicions eren dures, la nova situació era encara més precària: l'obrer treballava dotze hores diàries, o catorze, en sèrie i pràcticament no podia descansar. A més, els nous treballs en cadena exigien a tothom el mateix esforç, i les dones, avis i nens havien de ser tant rendibles com qualsevol altre.

A finals del segle XIX Chicago era la segona ciutat més important d'Estats Units i, cada any, arribaven milers de camperols buscant feina. Aquests treballadors es van començar a unir i, el 1884, es va celebrar a la mateixa ciutat el IV Congrés de l'American Federation of Labor. Allà es van establir les reivindicacions més urgents per tenir una vida digna: «vuit hores per la feina, vuit hores per la son, vuit hores per la casa».

La llei Ingersoll

Per recollir les queixes dels obrers, el president dels Estats Units, Andrew Johnson, el 1886 va promulgar la llei Ingersoll, en què s'obligava les empreses a aplicar les vuit hores com a jornada diària. Però no es va complir en la majoria de llocs i els sindicats van organitzar vagues i manifestacions. Començava la lluita obrera

L'1 de maig del mateix any més de 200.000 treballadors van iniciar una vaga a tot el país. Però Chicago era el lloc on la precarietat era més evident i les mobilitzacions van seguir tres dies més. Els problemes van arribar el dia 3 quan uns policies, sense avisar, van començar a disparar un grup de gent i van matar sis persones.

La revolta de Haymarket

El dia següent, en senyal de protesta, es va convocar un acte al parc Haymarket. Una bomba llançada per un desconegut va matar un policia. Els agents no s'ho van pensar gaire a l'hora de

respondre: van disparar indiscriminadament i van matar i ferir de gravetat un nombre encara desconegut de manifestants. Al juny, sense proves evidents, van jutjar i condemnar vuit persones com a responsables de l'artefacte. Cinc van anar directament a la forca.

Però aquest fet va marcar un abans i un després, i la majoria de patronals van accedir a establir la jornada de vuit hores. La lluita no havia estat gratuïta. Més tard, al Congrés Obrer Socialista de 1889 de París, es decidí que, en homenatge als màrtirs de Chicago, el Primer de Maig seria el Dia Internacional dels Treballadors. La majoria de països occidentals (menys Estats Units i Gran Bretanya, que ho celebren en una altra data) van establir aquest dia com a festiu.

Festa o reivindicació?

Avui, a Catalunya, l'1 de Maig és celebrat amb diverses manifestacions organitzades per sindicats, com CCOO, UGT i CNT, i per sectors autodefinits com «anticapitalistes». Però és cert que la majoria de la població ens ho mirem com un pont festiu més, per gaudir de les vacances, sense tenir en compte que fa més de cent anys un grup de treballadors, innocents, va morir lluitant per una vida més digna. Per ells i per nosaltres. Segurament, tenir-los en la memòria és un acte mínim de justícia que hauríem recuperar.

Més...

Rosa Luxemburg (Polònia, 1870 - Alemanya, 1919)

Rosa Luxemburg és un dels símbols més potents de la lluita obrera. Combatent incansable contra el capitalisme i l'explotació dels més febles, es va posicionar en contra de la Primera Guerra Mundial. El 1916, va fundar La Lliga Espartaquista, un grup marxista i revolucionari que després es convertiria en el Partit Comunista d'Alemanya (KPD). També va dirigir, junt amb Karl Liebknecht, el periòdic Bandera Roja. Durant la revolució de 1919 a Berlín va ser capturada i assassinada per l'exèrcit monàrquic.